

användande af detta eller annat liknande förtyg under 3 månader hvart-
 dera året 1898 och 1900 borde sålunda komma att uppgå till omkring
 30 000 kronor, hvilken utgift öfver försvaret icke kan af förtan kostnads-
 fritt ställas till expeditionens förfogande, kunde sedan beloppet blifvit
 kändt till ersättande hos Riksdagen anmälas. I händelse af att utskottet
 ansett sig böra tillstyrka Riksdagen att med hänsyn härtill för närvarande
 bevilja endast det belopp, som för expeditionen i öfrigt beräknas erfor-
 derligt eller 100 000 kronor, och att detsamma för år 1898
 anvisas hällvid eller 50 000 kronor.

N:o 94.

Äre Kongl. Maj:ts förvarande hämsställning på
 på det sått följande att Riksdagen under följande
 Ankr till Riksd. kansli den 3 maj 1898, kl. 3 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående
 beredande af ytterligare medel till förekommande och häm-
 mande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen.*

(2:a U. A.)

Under återropande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver
 civilärenden för den 24 mars 1898 har Kongl. Maj:t i en samma dag af-
 låten, till statsutskottet remitterad proposition (n:o 92) föreslagit Riks-
 dagen medgifva, att hvad som för innevarande år kunde utöfver det af
 1897 års Riksdag beviljade anslag erfordras till gäldande af de ersätt-
 ningar, som jemlikt kongl. kungörelsen den 15 oktober 1897 angående
 ersättning till legitimerad veterinär, som på requisition af ladugårdsinne-
 hafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning,
 skulle af statsmedel utgå, finge genom statskontoret af tillgängliga medel
 förskjutas, med rätt för Kongl. Maj:t att hos Riksdagen i vanlig ordning
 till ersättande anmäla samma förskott.

Till återropade statsrådsprotokollet har föredragande departements-
 chefen erinrat, att, sedan Kongl. Maj:t uti proposition till 1897 års Riks-

dag föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1898 till Kongl. Maj:ts förfogande ställa ett anslag af 75,000 kronor att användas till förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen, med rätt för Kongl. Maj:t att låta utaf sagda belopp under år 1897 af tillgängliga medel förskjuta 25,000 kronor, hade Riksdagen uti skrifvelse den 13 maj 1897, med tillkännagifvande att Riksdagen förestälde sig, att utgifterna för tillverkning af tuberkulin, verkställande af undersökningar jemte öfriga åtgärder, som dermed egde sammanhang, äfvensom utgifning och spridning af skrifter i ämnet kunde begränsas till omkring 30,000 kronor och att till belöningar för bemödanden till tuberkulosens förekommande och hämmande ett belopp af omkring 20,000 kronor borde vara tillräckligt, förklarar, att Riksdagen på det sätt bifallit Kongl. Maj:ts framställning, att Riksdagen på extra stat för år 1898 till Kongl. Maj:ts förfogande ställt ett anslag af 50,000 kronor att användas till förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen, med rätt för Kongl. Maj:t att låta utaf sagda belopp under år 1897 af tillgängliga medel förskjuta 15,000 kronor.

Derefter hade Kongl. Maj:t den 15 oktober 1897 utfärdat två kungörelser dels angående villkoren för erhållande af belöning för bemödanden till förekommande och hämmande af tuberkulos hos nötkreaturen, enligt hvilken ett belopp af högst 20,000 kronor af de sålunda anvisade medlen finge till sådana belöningar användas, och dels angående ersättning till legitimerad veterinär, som på requisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning. Denna ersättning skulle, enligt sistnämnda kungörelse, hufvudsakligen gäldas af statsmedel och utgå af förenämnda anslag.

Då, i enlighet med den af Riksdagen uttalade mening rörande storleken af det belopp, som borde ifrågakomma att användas till belöningar för bemödanden till förekommande och hämmande af tuberkulos hos nötkreatur, Kongl. Maj:t, på sätt departementschefen redan erinrat, förklarar, att ett belopp af högst 20,000 kronor finge till sådant ändamål användas, återstode — yttrar departementschefen — till bestridande af öfriga med anslaget afsedda ändamål allenast omkring 30,000 kronor. Af dessa medel skulle utgå, förutom nyss omförmälda, å statsverket belöpande andel i ersättningar enligt sistnämnda kongl. kungörelse den 15 oktober 1897, jemväl, enligt kongl. bref samma dag, dels 5,800 kronor, som mot redovisningsskyldighet ställts till veterinärinstitutets förfogande att under åren 1897 och 1898 användas för tillverkande af tuberkulin vid veterinär-

institutet, inköp af därför erforderlig termostat, arfvode åt ledaren af tillverkningen samt anställande af ett laboratoriebiträde, dels arfvode, efter 4,000 kronor om året, till en af Kongl. Maj:t för tiden intill den 1 januari 1899 särskildt förordnad legitimerad veterinär, hvilken skulle såsom ledamot hos landbruksstyrelsen handlägga och föredraga tuberkulinärenden, dels 300 kronor, som stälts till landbruksstyrelsens förfogande att användas till anställande af en vaktbetjent till biträde åt nyssnämnde föredragande, dels ock 1,500 kronor, af hvilket belopp, som stälts till medicinalstyrelsens och landbruksstyrelsens förfogande, 1,300 kronor skulle användas till två pris för och tryckning af en täflingskrift om faran af tuberkelsjukdomen hos husdjuren, särskildt nötkreaturen, angelägenheten af dess motarbetande och lämpligaste sättet därför och återstående 200 kronor till tryckning och spridning af upprop angående åtgärder mot tuberkelsjukdomen.

Uti skrifvelse till Kongl. Maj:t den 12 sistlidne februari hade nu landbruksstyrelsen, enligt hvad af statsrådsprotokollet inhemtas, anmält, att till landbruksstyrelsen inkommit räkningar å de belopp, som enligt kongl. kungörelsen den 15 oktober 1897 angående ersättning till legitimerad veterinär, som på requisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning, skulle af statsmedel gäldas, hvilka räkningars sammanlagda belopp den dag, landbruksstyrelsens skrifvelse vore dagtecknad, uppgått till 15,916 kronor 55 öre; att föredragandens af tuberkulinärenden hos styrelsen arfvode för den del af år 1897, hvarunder han tjenstgjort såsom sådan, uppgått till 533 kronor 31 öre; att, till följd deraf att, sedan landbruksstyrelsen genom kongl. brefvet den 15 oktober 1897 erhållit befallning att på requisition kostnadsfritt tillhandahålla tuberkulin åt djuregare och legitimerade veterinärer, vid veterinärintitutet icke kunnat tillverkas den erforderliga qvantiteten tuberkulin, beroende derpå dels att institutet först långt senare erhållit den ytterligare termostat, som i nyssnämnda kongl. bref omförmäldes, dels ock att tuberkulintillverkningen till en början till stor del misslyckats, landbruksstyrelsen varit nödsakad att, för att förtroendet för denna angelägenhet icke redan från början skulle rubbas, från Köpenhamn anskaffa den felande mängden tuberkulin, 5,000 kubikcentimeter, motsvarande 5,765,15 gram, hvarför kostnaden uppgått till 1,257 kronor 50 öre, hvaremot återstoden af den från landbruksstyrelsen utlemnade mängden tuberkulin, 11,506,10 gram, eller 5,740,95 gram levererats från veterinärintitutet; och att landbruksstyrelsen, förutom nyssnämnda

utgifter, fått vidkännas ytterligare kostnader för ifrågavarande angelägenhet, hvilka styrelsen icke ansåge sig kunna betala af sitt anslag till expenser, nemligen för annonser för den i kongl. brefvet den 15 oktober 1897 omförmälda pristäflan för åstadkommandet af en lämplig skrift om faran af tuberkelsjukdomen hos husdjuren m. m., 120 kronor 11 öre, samt för åtskilliga småutgifter, 12 kronor 70 öre.

Af landbruksstyrelsen förskotterade medel uppginge sålunda till sammanlagdt 1,390 kronor 31 öre; hvarför landbruksstyrelsen anhölle att för detta förskott varda ersatt.

De utgifter, i hvad de för närvarande vore till siffran kända, som ansåges böra gäldas af omförmälda 30,000 kronor af de utaf Riksdagen uti förevarande hänseende anslagna medel, utgjorde sålunda:

för tillverkning af tuberkulin m. m.	5,800: —
till arfvode åt föredraganden i tuberkulinärenden	4,533: 31
» arfvode åt en vaktbetjent	300: —
» två pris samt tryckning m. m. af skrifter	1,500: —
» ersättning åt veterinärer, som verkställt tuberkulinundersökningar	15,916: 55
» ersättande af landbruksstyrelsens förskott	1,390: 31

Summa kronor 29,440: 17.

Vid sådant förhållande skulle af dessa 30,000 kronor återstå disponibla allenast 559 kronor 83 öre, hvilket belopp uppenbarligen icke försloge till betäckande af de utgifter, som för ifrågavarande angelägenhet vore under året att förvänta.

Under åberopande häraf hade landbruksstyrelsen uti sin nämnda skrifvelse vidare anfört, att åtgärder måste vidtagas för beredande af ytterligare medel för ifrågavarande ändamål eller ock kongl. kungörelsen den 15 oktober 1897 angående ersättning till legitimerad veterinär, som på requisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning, förklaras upphöra att gälla, men att landbruksstyrelsen, med afseende å det stora intresse, som inom landet väckts för ifrågavarande, för boskapsskötseln och mejerihandteringen lika viktiga angelägenhet, tuberkulossjukdomarnas utrotande ur ladugårdarna, ansåge det i hög grad önskligt, att sådan ersättning fortfarande finge utgå.

I anledning af landbruksstyrelsens skrifvelse hade, till följd af erhållen remiss, statskontoret den 7 sistlidne mars till Kongl. Maj:ts inkommit med utlåtande och deruti meddelat, bland annat, att till direktionen

för veterinärinstitutet, efter derom gjord requisition, utbetalts hela det för tuberkulintillverkning m. m. för åren 1897 och 1898 anvisade belopp 5,800 kronor, samt vidare, då Riksdagen vid behandling af förenämnda proposition i hufvudsakliga delar godkänt hvad af Kongl. Maj:t föreslagits rörande de särskilda ändamål, för hvilkas tillgodoseende det begärda anslaget skulle användas, och för ty den omständigheten, att det af Riksdagen för samma ändamål anvisade anslag visat sig blifva otillräckligt för bestridande af vissa af de med anslaget afsedda kostnader, nemligen de som föranleddes af veterinärernas tuberkulinundersökningar, ej syntes böra föranleda dertill, att dylika undersökningar ej vidare skulle få med bidrag af statsmedel på sätt hittills skett företagas, hemställt, att Kongl. Maj:t måtte anbefalla statskontoret att, för fortsatt gäldande af ifrågasvarande kostnader, af tillgängliga medel förskjuta och i vanlig ordning hos Kongl. Maj:t till ersättande anmäla hvad i förevarande hänseende kunde för innevarande år erfordras, dock ej utöfver 25,000 kronor.

Departementschefen yttrar vidare:

Enligt af landtbruksstyrelsen lemnad uppgift hade efter den 12 sistlidne februari till landtbruksstyrelsen inkommit ytterligare räkningar å sådana ersättningar, som enligt kongl. kungörelsen den 15 oktober 1897 angående ersättning till legitimerad veterinär, som på requisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning, skulle af statsverket gäldas, hvilka ersättningar den 24 sistlidne mars uppginge till sammanlagdt 6,303 kronor 55 öre.

Då de skäl, som föranledt kongl. propositionen till 1897 års Riksdag om anvisande af medel till förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen, fortfarande vore för handen och till och med vunnit i styrka genom det stora intresse, hvarmed dessa undersökningar omfattats af ladugårdsinnehafvare i skilda delar af landet, ansåge departementschefen sig icke kunna tillstyrka upphäfvandet af kongl. kungörelsen den 15 oktober 1897 angående ersättning till legitimerad veterinär, som på requisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning, en åtgärd, som i de flesta fall skulle hafva till naturlig följd dessa undersökningars afbrytande. Och äfven om en eller annan ladugårdsegare skulle komma att fortsätta med undersökningarne, kunde det i alla händelser icke anses lämpligt att, då staten en gång åtagit sig att till hufvudsaklig del gälda de kostnader, som vore förenade med tuberkulinundersöknings verkställande, sedermera, efter det törhända för ladugårdsegaren dyrbara åtgärder af honom redan vidtagits i

ett af staten såsom allmännyttigt betecknadtt syfte, staten återtog detta åtagande och derigenom tvingade ladugårdsegaren antingen att underkasta sig ytterligare, från början icke påräknade utgifter eller ock att afbryta hvad han i antydda syftet redan åtgjort.

Derest icke ändamålet med ifrågavarande af Riksdagen beviljade anslag skulle förfelas, måste därför ytterligare medel beredas för fullföljande af de med understöd af samma medel redan påbörjade tuberkulinundersökningar. Då emellertid Riksdagen bestämt dessa medel till visst belopp, icke obetydligt understigande det af Kongl. Maj:t uti omförmälda proposition begärda, syntes det behof af ökade medel, som numera visat sig förefinnas, böra hos Riksdagen anmälas.

Departementschefen har sålunda och med afseende jemväl derå, att beloppet af dessa medel icke för närvarande kunde till siffran angifvas, hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen lemna det medgifvande, som ofvan omförmälts.

Tillika har departementschefen hemställt, att Kongl. Maj:t måtte anbefalla statskontoret att af innevarande års anslag till förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen till landtbruksstyrelsen, mot redovisningskyldighet i vanlig ordning, utanordna det mot förenämnda, af landtbruksstyrelsen gjorda förskott svarande belopp, 1,390 kronor 31 öre.

Genom den i Kongl. Maj:ts förevarande proposition omförmälda kongl. kungörelsen den 15 oktober 1897 angående ersättning till legitimerad veterinär, som på requisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning, är förordnadtt:

att legitimerad veterinär, som på requisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af kreatursbesättning, må åtnjuta godtgörelse af statsmedel med sex kronor i dagtraktamente, samt för hvarje undersökt djur intill 20 stycken med 50 öre och för hvarje djur derutöfver inom samma kreatursbesättning med 25 öre;

att för resa till och från förrättningsstället, der detta är beläget på mer än två kilometers afstånd från veterinärens station, veterinär skall vara berättigad att, derest ej requirenten ombesörjer veterinärens fortskaffande till och från förrättningsstället, erhålla godtgörelse af requirenten med belopp, motsvarande den utgift, veterinären haft för resan;

att, då i detta fall skjuts användts, ersättning utgår allenast för en häst jemte åkdonslega efter 30 öre för milen, hvilken beräkning jemväl

må läggas till grund för reseersättning i det fall, att veterinären användt egen häst och eget fordon;

samt att räkning å de kostnader för veterinärs inställelse, som skola af statsmedel utgå, skall insändas till landtbruksstyrelsen, som har att densamma, efter verkställd granskning, till statskontoret öfverlemna, hvar efter statskontoret har att af anslaget till förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen till veterinären utbetala det belopp, som enligt vederbörlig granskning må honom tillkomma.

Utskottet vill i anledning af Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke lemna oanmärkt, att de enligt ofvan omförmälda kongl. kungörelse den 15 oktober 1897 till veterinärer utbetalda ersättningar synas utskottet hafva uppgått till afsevärdt höga belopp; och med afseende härå har utskottet ansett det skäligen kunna ifrågasättas, huruvida icke utan skada för det med undersökningarna afsedda ändamål dessa kostnader skulle kunna genom införande af förändrade bestämmelser i berörda hänseende i någon mån nedbringas. Utskottet, som därför trott sig böra föreslå Riksdagen att hos Kongl. Maj:t hemställa, det Kongl. Maj:t måtte taga under öfvervägande frågan om möjligheten af en dylik nedsättning i omförmälda kostnader, har emellertid ansett sig böra förorda bifall till Kongl. Maj:ts förevarande framställning med den inskränkning, att de medel, som af statskontoret må komma att för ifrågasatta ändamålet förskjutas utöfver det af 1897 års Riksdag beviljade anslag, icke må öfverstiga det af landtbruksstyrelsen föreslagna beloppet 25,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

- a) att Riksdagen må medgifva, att hvad som för innevarande år kan utöfver det af 1897 års Riksdag beviljade anslag erfordras till gäldande af de ersättningar, som jemlikt kongl. kungörelsen den 15 oktober 1897 angående ersättning till legitimerad veterinär, som på requisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning, skola af statsmedel utgå, må intill ett belopp af 25,000 kronor genom statskontoret af tillgängliga medel för-

skjutas, med rätt för Kongl. Maj:t att hos Riksdagen i vanlig ordning till ersättande anmäla samma förskott; samt

b) att Riksdagen må hos Kongl. Maj:t hemställa, att Kongl. Maj:t måtte taga under öfvervägande, huruvida icke utan skada för det med ifrågavarande undersökningar afsedda ändamål kostnaderna för undersökningarna skulle kunna i någon mån nedbringas genom meddelande af förändrade bestämmelser angående ersättning till veterinär för dylik undersökning.

Stockholm den 3 maj 1898.

På statsutskottets vägnar

CHR. LUNDEBERG.
